

فرهنگ خراسانی

سه شنبه ۱۱ دی ۱۳۹۷
۲۴ ربیع الثانی ۱۴۴۰
۸ صفحه/شماره ۴۰۳۱

حکمت روز

امام علی (ع)

اگر به کسی خوبی کردی در واقع با این کار خود را گرامی داشته‌ای و به خودت آبر و داده‌ای، پس به سبب خوبی که به خودت کرده‌ای از دیگران خواهان تشکر مباش.
تصنیف غرر الحکم و درر الکلم ص ۳۸۲ و ۳۸۳، ح ۸۶۹۵

مناجات

علامه حسن زاده آملی

الهی، مست تو را حدّ نیست، ولی د یوانه ات سنگ بسیار خور د. حسن مست و دیوانهٔ تواست.
الهی، ذوق مناجات کجا و شوق کرامات کجا.
الهی، علمم موجب از دیاد حیر تم شده است؛ ای علم محض و نور مطلق، بر حیر تم بیفز ا!
الهی، اثر و صنع توأم، چگونه به خود نیالم.
الهی، دو و وجود ندار د و یکی را قُرب و یعد نُیوَد.
الهی، هر چه بیشتر دانستم ن ادا ن تر شدم، بر نادانی ام بیفز ا!

با شاعران

حافظ

خراسان به روایت فرسان

۱۱ دی ماه ۱۳۴۴

الاغی در اتوبوس!

۵۳ سال پیش در چنین روزی،روزنامه «خراسان»نوشت:
مخاطبان – چند سال پیش در باره مالک تنها اتوبوسی که بین مشهد و سرخس تردد می کرد نوشتید که وی، شتری را سوار اتوبوس کرده است. در آن زمان کسی به این مسئله اهمیت نداد و همه باخنده از کنار آن گذشتند. حال مشار الیه، چند روز قبل، الاغی را سوار اتوبوس کرده و کنار دست مرد نم‌نشانده و اسباب مزاحمت واذیت مردم را فراهم نموده است. خواهشمندیم در این زمینه اقدامی کنید تا از رفتار های راننده منور، جلوگیری شود.

نمای تاریخی

حکایت

اردشیر بابکان(۱) از طبیبان عرب پرسید:روزنامه چه مقدار غذا خوردن برای انسان ضروری و لازم است.
طبیب گفت: به اندازه صد گرم کافی است(۲).
اردشیر گفت: این اندازه از غذا، چه اندازه نیرو به انسان می دهد.
طبیب گفت: این مقدار غذا، برای استواری و حرکت و حمل تو کافی است، ولی اگر بیش از این بخوری تو باید حمال آن باشی.
خوردن برای زیستن و ذکر کردن است

بریده کتاب

انسان هر چیزی را می تواند بازگو کند، مژگردگی واقعی خودش؛ همین امر غیر ممکن است که محکومان می کنند آن چیزی باشیم که همه اهانمان می بینند و بازمی تابانند. آن هایی که وانمود می کنند مرا می شناسند، کسانی که خود را دوست من می دانند و نمی گذارد تغییر کنم، هر معجزه ای را که نمی توانم باز گو کنم، آن رویداد بیان نشدنی را که نمی توانم اثبات کنم) نابودی می کنند، فقط برای این که بگویند: «من تو را می شناسم.
اشتیرلر – ما کس فریش

روز نامه خراسان رضوی:

ر تبه یک نشریات استانی

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان

مدیر مسئول: محمد سعید احدیان

سر دبیر: سیدعلی علوی

دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهیدصادقی

صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵

تلفن: ۵۱۱-۳۷۶۳۴۰۰

نمابر دبیر خانه: ۵۱۳۷۶۲۴۳۹۵

پذیرش آگهی و اشتراک: ۵۱۳۷۰۱۰

پيامك: ۲۰۰۰۹۹۹

چاپ مشهد: شهر چاپ خراسان

روابط عمومی: ۰۹۱۱۱-۵۱۳۷۰۰

نمابر تحریریه: ۵۱۳۷۶۲۶۵۰۱

یادداشت

محمد حسین شریعتمدار

سرپرست مرکز ملی مطالعات راهبردی کشاورزی و آب اتاق ایران

لزم تدوین بر نامه راهبردی باهدف کاهش اثرات خشکسالی در کشور

با توجه به شرایط فعلی منابع آب در ایران و مواجه بودن با کم آبی و خشکسالی و نیز عنایت به نیاز بخش های مختلف به این مایع حیاتی، مسئله آب هم اکنون یک بر چالش برای کشور مان به شمار می آید و بررسی ها نشان می دهد که این مشکل در آینده حادتر نیز خواهد شد.

در چنین شرایطی صرفه جویی و استفاده بهینه از آب یک راهکار مؤثر و عملی است. در این میان با توجه به سهم بیشتر مصرف آب در بخش کشاورزی در ایران و جهان، مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی از اهمیت زیادی برخوردار است. برای دست یابی به این مهم، شناسایی و تعیین شاخص های مدیریت مصرف آب لازم و ضروری به نظر می رسد.

نکته مهم دیگر، بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی به عنوان یکی از شاخص های اصلی و کلیدی مدیریت مصرف آب است. مفهوم بهره‌وری آب به دو صورت فیزیکی و اقتصادی تعریف شده است. بهره‌وری فیزیکی آب بیشتر به مقدار آب مصرفی توجه دارد و به صورت نسبت آب مصرف شده برای تولید محصولات کشاورزی محاسبه می شود.

بهره‌وری اقتصادی آب به صورت مقدار آب مصرفی برای تولید درآمد تعریف می شود. به منظور بهبود بهره‌وری باید به مجموع فعالیت ها با هدف افزایش تولید و کاهش مصرف آب توجه کرد.

طی پنج سال گذشته، میزان بهره‌وری برای محصولات زراعی آبی از ۶/۹ به ۱/۳ کیلوگرم بر متر مکعب رسیده است (رشد سالیانه ۶ درصد) و مطابق برنامه پیش بینی شده می بایست در افاق ۴۰۵ یا حدود ۷۰ درصد رشد به ۲/۲ کیلوگرم بر متر مکعب برسد. به همین ترتیب محصولات زراعی دیم از ۳/۲ به ۵/۱ کیلوگرم بر میلی متر بارندگی افزایش یابد. بر اساس این اهداف شاخص بهره‌وری در محصولات باغبانی آبی از ۶۹/۰ به ۱/۹۱ کیلوگرم بر متر مکعب افزایش خواهدافت.

گرچه موضوع بهبود بهره‌وری در تمامی برنامه های زیربنایی، توسعه ای و در زیربخش های مختلف از جمله زراعی و باغی وزارت جهاد کشاورزی به عنوان یک اصل مورد توجه قرار گرفته و در این زمینه اقداماتی نیز انجام گرفته است ولی با توجه به این که بهبود بهره‌وری (نه تنها در ایران، بلکه در کل جهان) به عنوان یک راهکار اساسی در رفع بحران آب در نظر گرفته می شود، برای دست یابی به این مهم، نیاز به همهت، اراده و تلاش بیشتر وزارت جهاد کشاورزی، مشارکت ذی نفعان، همکاری و مساعدت همه سازمان ها و به کار گیری ظرفیت های علمی کشور است. واقعیت این است که بخش کشاورزی در جهان با مصرف حدود ۷۰ درصد آب، ماهیتاً بزرگ ترین مصرف کننده آب نسبت به دیگر بخش هاست. کشاورزی در ایران با آب و منابع این بخش پیوند خورده است و همچون دیگر کشور های در حال توسعه، بزرگ ترین سرمایه گذاران در بخش کشاورزی آب، کشاورزان به شمار می آید. به همین دلیل، از هر راهکاری که به افزایش بهره‌وری و بهبود شرایط اقتصادی کمک کند، استقبال می کنند.

فناوری های نوین آبیاری چنان چه در سستی انتخاب و اجرا شوند، می تواند به عنوان ابزاری برای افزایش بهره‌وری مصرف آب در بخش کشاورزی به کار گرفته شوند. اگر در پذیرش این فناوری ها توسط کشاورزان مشکلاتی وجود دارد، علت را باید در مشکلات اقتصادی به کار گیری این سیستم ها، نبود آگاهی رسانی و آموزش، مشکلات موجود در اجرای سیستم ها و به کار گیری صحیح آن ها دانست. به منظور پذیرش کشاورزان باید علاوه بر تلاش برای توجیه اقتصادی پروژه ها، بخش آموزش و ترویج در بخش کشاورزی را تقویت کرد و با به کار گیری تسهیل گری اجتماعی، مشارکت کشاورزان را در تصمیم گیری ها افزایش داد و سعی در گرفتن تصمیمات از پایین به بالا کرد. در این صورت خس اعتماد در کشاورزان افزایش می یابد و پذیرش آن ها پایبندی شان به تصمیمات بیشتر می شود. در این میان ذکر این نکته ضروری است که خشکسالی یک خطر طبیعی ویرانگر است که همه مردم جهان (نه فقط مردم ساکن در مناطق خشک و نیمه خشک) را تهدید می کند. تغییر اقلیم، خشکسالی را تشدید کرده و فراوانی وقوع آن را در سراسر جهان افزایش می دهد. عواقب خشکسالی می تواند شدید باشد و اغلب دارای اثر معکوس بر دست یابی به امنیت غذایی و کاهش فقر بوده و مانع تلاش ها برای دست یابی به توسعه پایدار می شود. خشکسالی همچنین می تواند تنش های اجتماعی را تشدید کند و به نا آرامی های مدنی دامن بزند. اما متأسفانه رویکرد کنونی مدیریت خشکسالی در کشور بیشتر به سمت فعالیت هایی است که به طور عمده ماهیت امدادی دارند و بر مبنای مدیریت بحران بنا شده اند و از نقطه نظر زیست محیطی و اقتصادی پرسش برانگیز هستند. این سیاست ها هزینه های قابل ملاحظه اجتماعی و اقتصادی دارند و پایداری آن ها در خور تأمل است. در این سیاست ها، ساز مربوط برای آمادگی مدیریت خشکسالی وجود ندارد. به همین دلیل و با توجه به وقوع مکرر خشکسالی و اثرات شدید اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی آن در ایران؛ لزوم تدوین، تصویب و به کار گیری یک برنامه راهبردی بر نامه عمل برای کاهش اثرات خشکسالی در کشور بیش از پیش احساس می شود که در آن مدیریت ریسک (جنگ گیری از وجود آمدن خسارت های خشکسالی) جایگزین مدیریت بحران فعلی می شود با خسارت و هزینه کمتر.

نقد تئاتر مصطفی عبدالهی

نگاهی به نمایش «باغ خونی» که این شب ها در مشهد روی صحنه است رها از کلیشه و شعار

وقتی خمیازه تماشاگران را می بینی و صندلی های سالن نمایش به مرور خالی می شود، نمی توانی خود را به بی خیالی بزنی و باور نکنی که مخاطب امروز تئاتر، از شعار و کلیشه خسته است و در جست و جوی آثاری است که بتواند با آن ارتباط بگیرد و از تماشای آن لذت ببرد. اما در یغ که چشم پوشی بر خی مسئولان و هنرمندان از این خواسته و نیاز به حق مخاطب، او را گاه دلز ده و ناامید می کند. در این عرصه، دستور د بر خی هنرمندان و البته مسئولان، برای این که بگویند «در راه اشاعه فرهنگ ایرانی و اسلامی گام برداشته ایم»، تولید آثاری است که فقط و فقط برای قطور کردن کار نامه کاری شان مناسب است و البته مزیتی برای جذب بودجه هایی که گرفته می شود، تا نبود استقبال عمومی و باز دهی مالی این آثار هنری را جبران کند. سال هاست این نقیصه در حوزه های مختلف فرهنگی و هنری، از جمله آثار نمایشی به چشم می خورد، نقیصه ای که ظهور و بروزش در نمایش های مذهبی و تاریخی بیشتر است، آثار ضعیف و کم عمقی که نه تنها حق مطلب را ادا نمی کند، بلکه به باور ذهنی مخاطب هم لطمه جبران ناپذیری وارد می کند.

●نگاهی تازه به سوزه‌ای تاریخی

وقایع تاریخی مانند گوهرشاد و ماجرای ایستادگی مردم از آن دست موضوعات کلیدی در فرهنگ و تاریخ این مرز و بوم و به ویژه خطه خراسان است که طی سال های گذشته کمتر مورد توجه هنرمندان (و مسئولان) قرار داشت. اندک نگاه و توجه به این حوزه نیز دچار برخی کلیشه پردازی های هنری شد و تولید آثار ضعیف در این عرصه، مانع آن شد که عموم مردم و علاقه مندان به تئاتر، بتوانند تماشاگر آثاری ماندگار در باره آن باشند. حالا اما اتفاقی نو در شهر مشهد رقم خورده است که امیدها به تغییر نگاه های کلیشه ای در حوزه سوزه های فرهنگی و تاریخی را زنده کرده است. «باغ خونی»؛ عاشقانه ای است که تاریخ را روایت می کند، روایتی که این شب ها

به همت انجمن هنرهای نمایشی ایران، در سالن اصلی تئاتر شهر روی صحنه رفته است. «محمد نقایی» در نگارش نمایش نامه «باغ خونی»، کلیشه ها را کنار زده و داستانی را روایت می کند که ۸۳ سال پس از آن واقعه تاریخی، برای مخاطب امروزم هر قابل درک است و او را تا آخرین پرده نمایش با هنرمندان همراهی می سازد. «امیر بشیری» کارگردان این اثر هم در تلاش خود برای دوری از شعارزدگی موفق بوده و نمایشی را روی صحنه برده است که تماشايش برای همه مخاطبان، با هر نگاه و سلیقه فکری جذابیت کافی را دارد.

●حضور موفق و موثر چهره ها

نمی توان حضور «پرویز فلاحی پور» و «کامران تفتی» به عنوان دو چهره هنری نام آشنا را در جذاب تر شدن باغ خونی نادیده گرفت اما دانستن این که خودآن ها نیز متفاوت بودن نگاه نویسنده و کارگردان و دوری از شعار و کلیشه را دلیل حضور در این نمایش ذکر کرده اند، بر این حقیقت صحه می گذارد که این نمایش، متفاوت و تماشایی است. این واقعیت را هم نمی توان انکار کرد که برای جذب عمومی مخاطب و به سالن تئاتر کشاندن افرادی که ارتباط تنگاتنگ با این هنر ندارند، لازم و ضروری است که از جذابیت هایی همچون حضور چهره ها بهره گرفت و چه شیرین و ستودنی که این حضور در نمایش هایی باشد که نه فقط برای سرگرم کردن مخاطب، بلکه با هدف اعتلای فرهنگ و هنر خودنمایی کند.

●غلبه داستان عاشقانه بر سوزه گوهرشاد

در باره باغ خونی این نکته را هم باید گفت که داستان های عاشقانه موجود در آن که طبیعتاً باید روایت نویسنده باشد، بر موضوع اصلی که واقعه گوهرشاد است غلبه دارد و شاید بتوان این موضوع را نقطه ضعفی برای نمایش دانست. البته این استدلال هم وجود دارد که همین نگاه متفاوت و استفاده داستانی عاشقانه است که توانسته کلیشه ر از باغ خونی دور کند و دامنه مخاطبان آن را افزایش دهد.

●روایت های کوتاه در دل نمایش

نمایش باغ خونی روایتگر روز هایی است که در این شهر و دیار گذشته،

روز هایی از عشق و دلدادگی که روایتگر تاریخ این خطه می شود. نمایش در اکت های مختلف اجرا می شود و در هر اکت آن شاهد فضا سازی هایی هستیم که مخاطب بتواند ارتباط موثر را برقرار کند. طراحی و کارگردانی تمهیداتی پیش بینی شده تا شاهد روایت هایی کوتاه در بین اکت ها باشیم مخاطب علاوه بر داستان اصلی، این روایت موازی را هم دنبال می کند. به نظر این یکی از نقاط قوت در طراحی این نمایش است. زیاد بودن تعداد بازیگران در «باغ خونی» هم قابل توجه است، بازیگرانی که نقش هر کدام از آن ها با این که کوتاه است، اما آن چنان تأثیر گذار نوشته شده اند و اجرایی شوند که هیچ کدام قابل حذف نیستند. این نکته در نمایش نامه به خوبی لحاظ شده است که این بازیگران

هر کدام با توجه به کتواهی نقش یکی از پازل های موثر روایت را تکمیل می کنند و این تا انتهای نمایش ادامه دارد. بشیری بر این اثر سعی کرده است برای هر اکت برنامه ریزی اجرایی مشخصی داشته باشد که در طول اجرا مخاطب از نمایش رها نشود. این مهم در اکت های مختلف با ورود بازیگران مختلف، طراحی صحنه مخصوص به هر اکت، روایت های موازی در بین اکت، طراحی نور متفاوت هر اکت، موسیقی و ... به خوبی دیده می شود و در اجرا سعی شده از همه این عناصر به خوبی در جهت روایت و طراحی اجرا استفاده شود. امیر بشیری با گروه تئاتر آوان تا به حال نمایش های زیادی را با فضای خانوادگی و اجتماعی روی صحنه برده که تعدادی از آنان در جشنواره های بین المللی خارج از کشور نیز اجرا شده است. هنرمندان این گروه تا کنون افتخاراتی را برای تئاتر استان به دست آورده اند و نمایش باغ خونی نیز جزو آثار موفق این گروه محسوب می شود. بازیگران باغ خونی جزو اتفاقات خوب در اجرا این اثر هستند. هر کدام برای نقش های مختلف به خوبی انتخاب شده اند که البته این موضوع توانایی مجموعه بازیگران این اثر را در کنار دو چهره شاخص بازیگری کشور، پرویز فلاحی پور و کامران تفتی، نشان می دهد.

●الگوی موفق برای جذب موفق

«باغ خونی» یک الگوست، الگویی موفق در حوزه نمایش های فرهنگی و تاریخی که اه پیوند خوردن با مخاطب امروزی را به درستی انتخاب کرده است. «باغ خونی» خوب فهمیده است که صحنه نمایش جای شعار نیست و نمی توان با نگاه های کلیشه ای، به جذب مخاطب در کنار اهداف والای فرهنگی و هنری امید داشت. راه باغ خونی را باید ادامه داد، برای احیا و بازسازی وقایع مهم تاریخی ایران و به ویژه خراسان، رویدادهایی با سوزه های ناب که یا در میان کتاب ها و خاطره ها خاک می خورند یا با کلیشه ها لطمه دیده و در باور عمومی خنده دار شده است. تماشای باغ خونی را که در پارک ملت، سالن اصلی تئاتر شهر اجرا می شود از دست ندهید.

Mashhad

شهر و استان در شبکه‌های اجتماعی

رامید جوان، کارگردان برنامه «خندوانه» که به تماشای فیلم «اتاق تاریک» نشسته بود، این عکس را همراه ساعد سهیلی (بازیگر رورج ...! حجازی) کارگردان اتاق تاریک) منتشر کرد.

رضا کیانیان خاطره ای را به نقل از رامید جوان منتشر کرد که حسایی باعث خنده این بازیگر شده است؛ «یک روز رامید جوان برام تعریف کرد که در تیم فوتسال هنرمندان بازی می کرده، هر بار توپ به رامید می رسید، یک تماشای داد می زده: بده بده کیانیان، بده به کیانیان. آخر رامید عصبانی می شه و به تماشای می گه: بابا کیانیان که تو بازی نیست. تماشای داد می زنه: کاشکی بود، کاشکی بود.»

برزور جمند، بازیگر خراسانی این قاب مشترک با هنرمندانی همچون سیامک انصاری، شبنم مقدمی و شقایق فراهانی را از پشت صحنه گریم فیلم سینمایی «زهر مار» منتشر کرد و خبر از پذیرفته شدن آن در جشنواره فیلم فجر داد. «زهر مار» را جواد نوروزبینگی تهیه کرده و کارگردانی آن را جواد رضویان بر عهده داشته است.